

„Edinost“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevali naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

v edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, do maei oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Govor delegata dra. Ferjančiča

v plenarni seji avstrijske delegacije dne 13. januarja 1900.

(Dolge.)

Notranja in zunanja politika.

Ali pomisliti treba, da je važno, da se v notranjem ne dogajajo stvari, ki otežujejo vodstvo zunanje politike, ali jo celo križajo, in s tega stališča sem menenja, da tudi minister za zunanje stvari ne bi smel mimoiti tistih dogodkov, ne da bi jih pošteval. Mi smo sicer vajeni, da strogo ločujemo zunanjo od notranje politike. Ali meni se ne zdi to povsem utemeljeno in je to avstrijska specialiteta.

Drugi sedita minister za zunanje stvari in minister za notranje pri eni mizi in minister za notranje stvari more biti hkratu načelnik ministerstva za zunanje stvari. (Oporekanje od leve). Gotovo. S tega stališča torej ni povsem utemeljeno ločevanje zunanje od notranje politike.

Omenjam to samo zato, ker bi hotel s par besedami povdarjati razmere v našem Primorju, da se mi ne poreče, da se oddaljujem od predmeta. Nasprotno; jaz menim, da je eminenten interes urada za zunanje stvari, da vidi in ve, kake razmere so se razvile doli ob Adriji in se tudi nadalje razvijajo.

Nemški cilji. — Laški irredentizem. — Važnost Adrije.

Na Adriji je varovati državni interes, interes skupne države. Avstrija se je mogla odpovedati Lombardiji, se je mogla odpovedati Benetkam, ne da bi bila nehala biti velesila. Brez Primorja, brez Trsta ni velesila, brez tega teritorija niti ne bi mogla obstati. To je vzrok, zakaj naj bi vodstvo zunanjih stvari z vso pažnjo obračalo svoj pogled razmeram v Primorju. Ob Adriji in v nje zaledju biva pleme, kateremu pripadam jaz, Slovenci in Hrvatje. Od severa pritiskajo na nas Nemci, od juga Italijani, in to pritiskanje je od leta 1866. postalo še huje, od dogodkov leta 1870, od zjedinitja Italije, od zmaga Nemčije nad Francijo; in to pritiskanje se je še povečalo — človek ne bi verjel tega — po trozvezi in pod varstvom trozveze, in to je senčna stran trozveze za nas.

»Nemčija od Belta do Adrije«, ta rek, ki ga čitamo in čujemo opetovano, ima globok in usoden pomen za Avstrijo.

PODLISTEK

13

Samostanska slika.

— Povest. —

Spisal Janko Kotlár.

Mlada eiganka je bila nenavadno krasna v svoji zeleni na črno spreminjajoči se obleki. Poslušalec število je naraščalo od trenutka do trenutka.

Nenavadni prizor je privabil tudi duhovščino iz dvorane in sredi med njo se je bližal pater Salez.

Med poslušalec je vladala smrtna tišina, a glej citre so nenadoma zdrknile eiganki na tla, da so se razletele na sto kosec in ona se je zgrudila starejši v naročje.

Salez je bil v trenutku spoznal eiganko, — svojo nekdanjo Kazimiro. Njegove oči so se vjele z njenim pogledom in deva je vsled srčne bolesti pala v nezavest.

Nadprijor je z bistrim očesom premočil eiganko in takoj je slutil vse. Tudi izmed ljudstva je marsikdo spoznal v eiganki klevedtvo komteso in nekateri so hoteli celo vedeti, da je le-ta poslednja podobna Mariji v altarju.

Vse je begalo, le Salez je nepremično in smrtno blede stal naslonjen na deblo cipresino. On sam je čutil vse gorje, ali jezik

Okrepčanje slovenskega in hrvaškega plemena, in le okrepčanje teh dveh plemen ob Adriji je v stanu preprečiti, da ta rek ne postane resnica. Tako okrepčanje bi iz teh plemen napravilo trdnjavo avstrijske države ob Adriji.

Od druge strani steza Italija svojo roko po teh obmorskih pokrajinah. Sosebno vzadnjih desetletjih je v Italiji vse na delu, literaturno, na zborovanjih, v društvi vsake vrste; na delu so odlični možje, aristokracija duha, in propoveduje se italijanskemu narodu, da naše avstrijske obmorske pokrajine so italijanska tla in da se skoro združijo s kraljestvom.

V ilustracijo dovolite mi, da se spomnim le jednega samega slučaja, ki se mi zdi zelo pregleden v tem pogledu: V letu 1898. je bila v Turinu razstava; predsednik te razstave, italijanski poslanec Villa, je imel na nekem banketu pozdravni govor in v tem govoru je rekel do besede (čita):

»Moje misli mi ubegavajo v Trst, ki je kri naše krvi, ki živi naše življenje, ki pripada nam in katerega bomo v nedoljni bodočnosti videli združenega z nami.«

Pa tudi v tuzemstvu se ne potajujejo veliko bolj. Spominjam se slučaja, da je pred letom dni župan tržaški poslal predsedniku italijanskega parlamenta, Zanardelliju, poročilo o nekem shodu županov; vsebina tega poročila ali pisma ni znana, ali odgovor, ki je došel na to, je postal znan, in sicer po neki interpelaciji v deželnem zboru istrskem. Kakov duh je vel iz tega odgovora, bo razvidno, ako navedem iz istega le jedno mesto, kjer pravi Zanardelli, »da je globoko ganjen po občudovanju vrednem izgledu trdnje udarnosti Italijanov, Venecije Giulia, svoji domovini«. In v istem deželnem zboru istrskem je neki poslanec sprožil vprašanje, kam spada Istra, in ko je en trenutek pavziral, je rekel neki drugi poslanec: »K Italiji«, in takoj je pritril tretji: »Naravno!«

Ko vidimo vse te stvari in tudi mnogostevilne demonstracije, ki se tako pogosto pojavljajo, in ako ne preziramo tudi drugih stvari, kakor n. pr. razglednice, kakoršnja mi je ena tu na razpolago, ki so v prometu, in kjer je Avstrija prikovana na črno rumen kol, in kjer prihaja Italija z italijansko zvezdo in z grbom rimskim »Senatus populusque Romanus«, da bi jo rešila; ako poštujemo vse

mu je odpovedal svojo službo. Videl je, kako so mu najdražje bitje odpeljali z dvora in on ni bil zmožen, da bi bil zaklical ime, ki mu je zvenelo nekaj toli milo in nežno.

Gostje so se začeli poslavljati in razhajati. Gospod nadprijor pa je ukazal sneti z oltarja novo sliko; zakaj? tega ni povedal nikomur.

Po okolici pa so se začele trošiti razne govornice, katere so znali nekateri prav lepo opletati in zanimivo pripovedovati.

Da je pa na teh pravljicah vendar nekaj resnice, to jim je potrjevala okolnost, da nove slike ni bilo več v oltarju, izginila je bila kar čez noč.

XI.

Zdaj raket bom stesal temno.
Položil nadejo bom v njo.
K njej kmalu se mene denite!
Pa v črno zemljo zakopljite!
Sim. Gregorčič

»Tretjo noč po tem dogodku«, pripovedovala mi je Jera navdušeno, »tretjo noč je bila cerkev v Plettrijah žarno razsvetljena.

Na vzvišenih sedežih so sedeli častiti očetje ter sodili patra Saleza.

Zatoženeec je stal pred zborom, drže v roki dragoceno sliko. Bled in prepaden mu je bil obraz, ali srce mu je mirno bilo v prevaranih prsih.

te stvari, najdemo, da je irredentizem v Primorju že tako globoko pognal korenike, da bo težko delo, ako bodo hoteli ta irredentizem popolnoma izkoreniniti. Jaz ne prolašam vlade odgovorne za irredentizem. Irredentizem je plevel in na najbolje obdelani njivi raste tudi plevel; ali za kar smatram vlado odgovorno, je to, da ničesar ne stori proti irredentizmu, da gleda na irredentizem s prikritimi rokami, in da nje organi, mesto da bi pobijali irredentizem, istega skušajo še prikrivati po krivem opisovanju in celo še po sumničenju. Ali se ni predzadnji namestnik v Trstu obremenil z — saj mi odpustite ta izraz — smešnostjo, da je italijanski irredentizem vsprejel z »hrvaškim irredentizmom«, ko vendar ve vsaki človek, da mi Slovani stremimo po političnih spremembah le v okvirju te države.

(Pride še.)

Trst, dne 20. januarja 1900.

Slovenski novinci in tržaški magistrat. Kako daleč sega drznost italijanskih mogotcev in idilična prijaznost in popustljivost naše vlade nasproti istim, kaže nam dejstvo, da tržaški magistrat tudi v vojaških stvareh ne pozna in noče poznati nikake enakopravnosti. V zadnjem »Osservatore Triestino« čitamo zopet »avviso« tržaškega magistrata, ki se tiče novincev. (Vsebinsko istega prinašamo na drugem mestu. Op. ur.) Vsaj v stvareh, ko gre za krvni davek tržaških Slovencev, bi po našem menjenju bila vlada poklicana, da prisili tržaški magistrat, naj izvaja z zakonom zajamčeno nam enakopravnost. Največi kontingent vojakov v Trstu in okolici je slovenski — Italijani so itak presibki ali pa preveč zaljubljeni v mater Italijo, kateri se mečejo v naročje, kedar bi trebalo iti služiti avstrijskega cesarja; — a vkljub tem notoričnim dejstvom nam ne privošču tuk. magistrat niti tega, da bi naš narod bil vsaj o vojaških stvareh poučen v svojem jeziku. Mari mislijo gospoda, da je italijanizacija že tako napredovala, da vsaki Tržčan in okoličan razume italijanski? In ako tudi slučajno ume, menijo-li, da si je s tem slekel svoje narodno bitstvo, da je nehal biti to, kar je, in da se je odpovedal svojim pravicam državljana?! To nič ne briga oblast, koliko in kaj znam, njih dolžnost je, da mi dajo kar mi gre. Ta bi bila lepa, da bi bil kdo še kaznovan z vzkracevanjem pravic za

Odgovarjal je kratko pa jasno na vsa vprašanja. Pripovedoval jim je svoje bitje in žitje in nekaj sre si je pridobil.

Ko so častiti očetje završili posvetovanje, objavili so mu sodbo: Njegov umotrov naj se uniči, ker je nezasišano, da bi imela Marija podobo kake zemljanke.

Za kazen pa mora Salez bivati zunaj samostana na obzidju, kjer se naj pokori, dokler ga milost nadprijorjeva ne vzame spokorjenega zopet med družbo.

Salez ni prigovarjal obsodbi, ampak poljubil roke vsem sodnikom ter odšel v novo bivališče svoje: v južni stolp — nekdanjo turško ječo.

Za strežaja je izbral Ivico, ki mu je srčno rad stregel, da bi tako vsaj deloma zadostil za svoj pregrešek.

Malo dni kasneje se je tudi v Klevevžu dokaj spremenilo.

Grofica je poprodala vsa ter se preselila v Velesovo, kjer je le malo časa živela kakor redovnica.

Kazimira je tudi zamenila posvetno obleko z redovniškim krilom: Bila je izredno pobožna, da so jo volili celo za prednico, katere časti pa ni hotela sprejeti, češ, ona ni vredna, da bi opravljala tako imenitno in častno službo. V visoki starosti se je preselila k Salezu, ki jo je čakal v večnosti, kajti

to, ker je nadarjen, ker je marljiv in ker se je kaj učil, ali več učil, nego so se drugi, ki hočejo sicer vse znati, ne da bi se kaj učili, ki zahtevajo celo privilegije za to, da nič ne znajo, ker so indolentni! Hvala Bogu, tako daleč še nismo in še ne bomo kmalu. Naše pravo je torej, da negledé na jezikovno znanje zahtevamo enakost našega jezika z drugim deželnim jezikom, in dolžnost magistrata je, da zadosti tej naši pravici. Ako pa noče vršiti te dolžnosti svoje, pa je vladi dolžnost, da ga prisili v to, ali pa naj mu odvzame prenešeni delokrog. En dokaz več, kako nujno potrebno je okrajno glavarstvo za tržaško okolico. (In za mesto tržaško. Ured.) V o j a k.

Politični pregled.

TRST, 20. januarja 1900

K položaju. Kakor je bilo pričakovati, se je sprememba v ministerstvu po prihodu cesarjevem izvršila z vso točnostjo. Izvršivše maloobsežno, zato pa tem odloznejšo nalogo, je ministerstvo Wittekovo milostno odpuščeno in novi ministri so že položili prisego v roke cesarjeve. Za danes se vzdržujemo vseh nadaljnjih opazk in se sklieujemo na tozadavne brzojavke v tem listu.

Izjave dra. Kramarja v delegacijah. Razbrzdani od sreče in po državnikih avstrijskih — državnikih, ki se niso nikdar mogli povspeti tako visoko, da bi spoznali nalogo in potrebe te države — so bili Nemei od nekdanj nezmeri v svojih pretenzijah. Uverjeni, da jim gre prvenstvo v državi, v domišljevanju, da so oni nekaki hiper-ljudje, bitja nenavadne mere, so zahtevali vedno, naj jim bo v državi odmerjen poseben odličen prostor, s katerega bodo mogli — kakor vsi naduti ljudje — gledati od gori doli na druge državljane, ne mené se za to, da ti poslednji morajo vršiti dolžnosti in nositi bremena kakor oni, ne mené se tudi zato, da nemški državljani — tudi če so morda kje malec zaostali vsled neugodnih jim dogodkov v zgodovini — niso nič manje inteligentni, nič manje sposobni za tekmovalstvo na polju človeške kulture; povsem preziraje dejstvo, da moderna in pravna država absolutno ne sme delati razlik med državljani; in slednjič preziraje, da razvrščenje ljudi v manje in več vredne bije v obraz liberalnim načelom, člo-

on ni mogel preboleti duševnega gorja, ki ga je zadelo znova in nepričakovano. Salez je v drugem letu svoje kazni umrl, ves v dan v voljo božjo.

Prsna bolezen se ga je lotila in smrt je pokosila umetnika v mladostni dobi. Njegovo sliko je samostanski zdravnik otel pogubi. Skrbno jo je hranil ter jo, predno je umrl, izročil mojemu stricu Evzebiju, s povestjo vred, ki se je vršila s to čudežno sliko.

Vse drugo sem Vam že pravila. Ker vidim, da se zanimate, zapustim jo Vam. Sliko, s katero sem preživela toliko dni, da reči smem, srečnih dni, morem le Vam izročiti.

Ginjen sem jo zahvalil za povest ter se poslovil.

Čuk je skovikal na podrtém obzidju in zabe so regljale v zopernih akordih. Vse to pa me ni motilo, da ne bi premišljeval kar sem slisal od prijazne starke.

Naj se mi oprusti, da povesti nisem ponovil z ono spretno besedo, kakor mi jo je pravila Turkova Jera; naj se to prišteje okolnosti, da primanjkuje originalov in dobrih pripovedovalcev.

Tebe pa, ženica siva, zahvaljujem, da si ohranila povest ter jo rešila svojim potomcem!

(Zvršetek.)

vekoljubju in pravemu naziranju o dostojanstvenosti in božjem izvoru človeka!!

V tej megalomaniji so pisali tudi svoj hinkoštni program; tej bolstni domišljavosti odgovarjajo tudi blazne zahteve tega programa, zahteve, ki dekretujejo, naj se vsi nemški narodi resignirano udajo v položanje državljanov druge, ali morda celo tretje vrste.

In oni so z absolutno gotovostjo računali, da pride tako, sosebno pa še, ko se jim je posrečilo, da so s pomočjo visokih, in na visokih mestih vplivnih birokratskih in vojaških krogov kar hiteli od zmage do zmage. Nemška obstrukcija je zmagala; padel je Bardeni, padel je Thun, prišel je Clary, padle so jezikovne naredbe, cela vrsta važnih imenovanj se je izvršila kakor so diktirali Lemisch, Dobernigg in vsa več ali manj lepa družba itd. itd. Prišli so slednjič dogodki, po katerih so hoteli sklepati, da se pričena doba, ko bosta vsa oblast in ves aparat imela jedrini namen, namen namreč: da se potlači k tlom narod češki in žnjim avstrijsko slovanstvo!! Vse jim je šlo, kakor so le želeli, vseh se jim je vrstil za vspehom. In vendar so se varali: vspehi so bili le vnanji, navidezni, efemerni! To pa zato, ker se jim glavna in neizogibna premisa, na katero so oprli vse račune, ni uresničila. Oni so računali, da po tolikih udarcih, po tolikem žaljenju, se Čehi in drugi Slovani zgrudijo in obnemorejo v malodušju.

Prišlo je drugače; prišlo je baš nasprotno; efekt fino in zlobno zasnovanih intrig in spletk je bil tak, kakoršnjega niso pričakovali, efekt, ki je njih megalomanijo zadell notri v živo, da kar besne. Njih besnenje je tako odurno, da je kar na sramoto njihovi »voran-leuchtende deutsche Kultur».

Prosimo, kdor hoče imeti le nekoliko pojma, kako grozno je razočaranje v nemškem taboru v tem pogledu, naj vzame v roke »Neue Freie Presse» od minole srede. Kar v škafih zliva to glasilo nemške hiperkulture jezo na češkega delegata Kramafa. V ilustraciji naj navedemo le, da ga primerja — prosimo, to so ipisissima verba dunajskega lista — s psom, ki laja!!!

In kje je vzrok, da se je »Neue Freie Presse» spravila baš na dra. Kramafa? No, da, prav v tem, da so Čehi letos nastopili tudi v delegaciji — kar se še ni zgodilo nikdar! — torej pred velikim svetovnim forumom, na način, ki priča, da je avstrijsko Slovanstvo vzraslo iz tesnih otroških čevljev, da se zaveda svoje pomembnosti, in da je zadobilo toliko močnatosti, da je jelo celo odkrito govoriti tudi do gospe države in nje krmilarjev! Tega niso pričakovali gospoda. Oni so hoteli videti v delegacijah obtožence, a hkratu so jim vzrasli — strogi sodniki. To jim križa hinkošne račune, to jih dela besne, da njih intrige, da njih taktika kovarstva ni imela pričakovanega efekta.

Zlasti pa jim je v želodec jasen, temeljit, v dokazilih neoporečen in — v tem pa je njega glavna važnost — na vse strani odkrit govor Kramafa. Take besede ne morejo ostati brez učinka ni pred veliko javnostjo ni na visokem mestu. Preresne so bile te besede. Bil je to memento, katerega ne more prezirati oni, ki nosi odgovornost za usodo te države. Dr. Kramaf je neusmiljeno razkrival vse slabosti in grehe naše notranje in vnanje politike. A ne le to, ampak kazal je tudi na usodne posledice, ki bodo neizogibne po taki politiki. Le zadnje odstavke iz tega govora hočemo navesti, pa bodo čitatelji takoj umeli, zakaj »Neue Freie Presse» tako besni.

Dr. Kramaf je zaključil: »Avstrija je v notranjem zgrajena na dveh narodih, in vsled tega ta država le životari, ko veselje do ustvarjanja p'vzidga ves drugi svet. Tu se bojé izkoriščati to, kar sestavlja moč države: sile ohranjene v narodih države. Tu vlada neodpustna slabost, kjer bi trebalo svojih ciljev sveste si politike; in zopet neumljiv radikalizem, kjer bi bila blagost in tolaženje na svojem mestu. To je signatura naše politike. Zvesti, za žrtve pripravljeni narodi so kaznovani in so v nevarnosti za vso njih zvestobo in požrtvovalnost; za to pa se na drugi strani obdarjajo očitni uporniki proti državi in nje obstojnim pogojem.

Tu so močni in nespravljivi in ne poznajo dobrohotnosti do onih, ki so hoteli iti do skrajnosti, da bi omogočili mir. Imamo grenko žutstvo, in to je najhuje za državo, da v državi ni več mesta za zakonitost. To preseda že, da bi vedno igrali ulogo Kassandra, roka upada trudno, ki se je toliko

časa stezala za mir, ne da bi se jej bili hoteli približati. Več povedati mi ni mogoče v tem trenutku. Jaz morem le, videč, kako se v tej državi vlada, zaključiti z latinsko resnico: »Quem Deus perdere vult, prius dementat».

V teh besedah dra. Kramafa ni le Mänerstolz vor Königstronen — ampak tudi možk' ponos naroda, zavedajočega se svoje vrednosti, ki pravi naravnost svojim nemškim zatiralcem doma in — v Berlinu, da ga dogodki niso upognili, marveč pojeklenili. To je efekt, iz katerega izvira blazni srd v »Neue Freie Presse».

Govor dra. Ferjančiča v delegacijah o državnopravnem razmerju Bosne in Heregovine in za priklapljenje teh dveh pokrajina k monarhiji, je vzbudil nenavadno zadoščanje v vsem neodvisnem novinstvu hrvatskem. Vsi povdarjajo, da so izvajanja Ferjančičeva došla baš v pravo uro, kajti niti Čehi ne poznajo dobro razmer na našem jugu. Pa tudi besede Ferjančičeve o irredentizmu v Primorju dobivajo vso hvalo v hrvatskem novinstvu, ki našemu delegatu izreka iskreno zahvalo. Sosebno povdarja »Hrvatska domovina»: »Da-si smo mi Hrvatje od vseh Slovanov monarhije, da, celo od vseh narodov monarhije jedini zastopani v obeh delegacijah, pa bi se vendar o našem položaju in naših težnjah ne čulo ničesar, ako bi ne imeli bratov, ki vrše svojo dolžnost na onem mestu, od koder se more vsaka beseda čuti po vsem naobraženem svetu.»

Položaj na Češkem. Kongruentno z našimi izjavami o govoru dra. Kramafa v delegacijah — glej politični pogled! — pišejo tudi v »Information« iz Prage: »Besede cesarja poslanen dru. Stranskemu glede zle-vprašanja niso imele v češkem taboru tistega pobijalnega učinka, kakor so se na-dejali na nemški strani. Na jedni strani je češki narod pretrdno prepričan o tem, da v jezikovnem vprašanju ne zahteva ničesar drugega, nego svoje pravo, da bi se dal omajati po katerisihodi avtoriteti, in bodisi tudi po avtoriteti od Čehov visoko spoštovanega monarha. Na drugi strani pa so komentariji, ki jih je pisal jeden del nemškega novinstva (In tržaški oficio-ji, o čemer bomo še govorili. Ured.) o teh izrekih, na novo ulivali olje v ogenj in tako niti misliti ni, da bi češka agitacija v dosego popolne narodne enakopravnosti kaj odje-njala. Nasprotno. Na Češkem si pravijo sedaj, da, ako bi se tudi taki visoki činitelji protivili češkemu željam na poljijezikovnega vprašanja, bi trebalo podvojenega energičnega in vztrajnega prizadevanja, da si pribore ono mero narodnih pravic, do katere imajo brez-pogojno pravico kakor kulturen narod, ki je vsikdar dokazal svojo zvestobo do vladarske hiše Habsburgov. Ob takih okolišnih je za bližnji čas pričakovati jako silnih enunciacij v jezikovnem vprašanju.

Tržaške vesti.

Umrla je danes zjutraj gospa Esmeralda ud. Scaramanga d' Altomente v visoki starosti 87 let. Pokojnica je bila velika dobrotnica ubožcem v Trstu in v Sežani. Naj počiva v miru!

Čehi in Slovenci. Pišejo nam iz Trsta: Te dni sem imel priliko biti priča dokazu, kako močna je narodna zavest v češkem ljudstvu. V neki gostilni sta bila namreč mej drugimi gosti tudi ei. Čeh in en Nemeec, ki sta debatirala o nečem. Govorila sta nekaj časa nemško; kar naenkrat je Čeh smelo pomiril Nemeca z besedami: »Ako hočete govoriti dalje z manj, govorite češki, jaz ne umem nemščine!« Kako nasprotno je z nami Slovenci v tem oziru! Ako nas je kdo le nagovoril v drugem jeziku, se, vsaj navadno, ne upamo ni ziniti več materine besede, ne pa da bi postopali tako kakor ta Čeh. Tudi se ne drznemo, nagovarjati v slovenskem jeziku celo osebe, o katerih vemo, da umejo naš jezik, a so nasprotnega mišljenja. Ako sami ne povzdigujeemo in ne spoštujemo svojega jezika, kako moremo pričakovati, da ga bodo spoštovali nasprotniki?!

Dobrohotna beseda. Iz Trsta nam pišejo: Sv. Ivančani namerjajo prirediti dve predpustni veselici s petjem, igro in plesom. Prva veselica bo na svečnico, a druga na zadnjo predpustno nedeljo. Sv. Ivanski peveci in pevke se pridno pripravljajo za nameravani veselici; posebno je pevsko društvo »Zvezda« sedaj v cvetju. To društvo sodeluje na vsaki veselici, kar je jako lepo in

vse hvalevredno. Posebnega priznanja so vredne vrle pevke, ki se ne strašijo ni daljne poti, ni slabega vremena ter pridno zahajajo k vjam. A ves trud, vse dolge, grde poti, so pozabljene, ko je prišel zaželjeni večer, ko nastopajo v svojih krasnih narodnih nošah. Gotovo se vsaka čuti presrečno, da ima toliko pevskega daru (in nekatere so res pravi slavčeki), da zamore nastopati javno ter se svojim milim petjem zabavati in kratkočasiti brezštevilno poslušalcev.

Neki nedostatek pa smo zapazili posebno pri sv. Ivanu. Tam je navada, da sti prvi dve vrsti sedežev prihranjeni za pevke. Čim so odpele eno točko, videti je pevke, kako prihajajo ena za drugo izza kulis na prve sedeže. A ko je prišla zopet vrsta na nje, se zopet dvigajo iz dvorane na oder. In to se ponavlja večkrat. Ne le, da to moti poslušalce, ampak tudi ni lepo. Tudi ni nikjer drugod v navadi. Drugod prihajajo sodelujoči v dvorano, ko so absolvirane točke programa. Potem se tudi oni udeležujejo svobodne zabave ali plesa. Tako delajo povsod in pravilom estetike bi se pač morali udati tudi Sveto-Ivančani.

Še nekaj družega smo opazili, česar ne moremo zamolčati. Po dovršenem razporedu, posebno če je napovedana svobodna zabava, se pevcem in pevkam prireja večerja.

Pred leti se je dogajalo isto in pevke so se bolj veselile večerje, nego vse veselice. Mi pa menimo, da naj vse kaj družega vabi in mika našo mladino, da poje, da igra, da prihaja na naše veselice.

Tako je tudi bilo pred par leti, ko je nastopil prvi ženski zbor. Kako so bile vse srečne in zadovoljne, da so smele sploh nastopiti! Kolikor poznamo sv. Ivančane, smo gotovi, da odpravijo tudi ta nedostatek.

Še veliko ran in napak je v našem življenju v mestu in okolici, katere moramo odpraviti in je skrajni čas, da začnemo resno svariti. Lotili smo se sv. Ivana, a počasi pridejo na vrsto tudi drugi. Saj nismo več tako mali otroci, da bi nam morala biti vse prav in dobro ter da bi se ne smelo nikomur ničesar očitati. O, to je jako potrebno! Tako se bistrijo pojmi! Na svidenje kod drugod! Opazovalec.

Tržaškim Slovanom. Iz trgovskih krogov smo prejeli sledeče: Minolo leto smo se veselili velike udeležbe na plesu naših vrlih trgovskih pomočnikov, ter smo tudi izrazili željo, naj bi v prihodnje ta ples priredili v kakem tržaškem gledališču in ne več v redutni dvorani, ker ta ne zadošča za večje število udeležencev. Naša trgovska mladina je pa tudi sama mislila na to, da bi v prihodnje najela večje in lepše prostore. In tako se jej je tudi posrečilo.

Letos je prvič, da se ples trgovskih pomočnikov priredi v gledališču Armonia, ki je najlepše v Trstu. A ne le najlepše, ampak tudi najdražje je to gledališče; zato treba, da se ganemo tudi mi trgovci in z nami vsi narodni krogi, da pokažemo, kaj si upamo prirediti, ako le — hočemo! Namen tega plesa je dobrotvoren, a mimo tega je ta ples edini v našem stilu, ki ga priredi tržaški Slovani v tem predpustu. Treba torej, da storimo vsi svojo dolžnost s tem, da se ali udeležimo osebno (kar je najbolje), ali pa, da podarimo primerno svoto v pokritje stroškov.

Naša bodočnost je v rokah mladine; na njej je, da nadaljuje po nas zapričeto delo! Iz tega pa izhaja, da jo moramo mi stareji vsodbujati.

Toliko sem čutil potrebno, da napišem v prilog naši vrli mladini.

Naroden trgovec.

Izpred naših sodišč. Včeraj se je vršila tajna razprava proti 20-letnemu dninarju Ivanu Mikuliču, obtoženemu razžaljenja veličanstva in prestopka po § 312. kaz. zak., ker se je o priliki aretiranja vrgel na zemljo in izustil besede, razžaljive za cesarja. Mikulič, ki je izgnan iz Trsta in okolice, se je branil, da je bil vprašanega dne popolnoma pijan. Priče pa tega niso potrdile. Obsojen je v 13-mesečno ječo. Istega dne je bil obsojen Andrej Kincela iz kastavske okolice v 1 mesec ječe, ker je pretepal lastno mater.

Iz naše luke. Včeraj sta prispela iz Carigrada Lloydova parnika »Daphne« in »Cleopatra«, avst.-og. parniki »Fiume« in »Vis« in italijanski »Brindisi« in »Gallipoli«.

Odpluli so včeraj: avst.-ogerski parniki »Barone de Pino« v Metković, Gottfried Schenker v New-York, ital. »Iniziativa«

v Genovo, grški parnik »Sapho« v Trapezunt, Lloydov parnik »Apollo« v Batum, »Danubio« v Spizzo.

Žrebanje tržaških novincev za novičenje leta 1900. Žrebanje novincev, rojenih leta 1879., ki imajo v Trstu in okolici svojo domovinsko pravico, se bo vršilo dne 25. t. m. v tuk. mornarski vojašnici. Novinci se lahko udeležijo tega žrebanja osebno ali pa po pooblaščenih. Novinci II. razreda (rojeni l. 1878.) in III. razreda (1877.) obdrže svoje številke, izžrebane o prvem naboru.

Mrtveci prijavljeni dne 19. t.: Siega Alfred, 24 d., ul. Giuliani št. 26; — Clam Humbert, 1½ l., ul. S. Francesco št. 30; Lesica Jakob, 1½ l., ul. Scuole Israel. št. 8; — Benussi Magdalena, 3 m., ul. S. Michele št. 1; — Ball Karol, 20 l., ul. S. Maria Maggiore št. 2; — Muha Rudolf, 10 m., ul. S. Francesco št. 32; — Vitez Jožef, 3 m., ul. S. Francesco št. 15.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. uri izjutraj 5,2, ob 2. uri 6,8 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 750,1. — Danes: plima ob 0,6 predp. in 11,25 predp.

Dražbe premičnin. V ponedeljek, dne 22. januarja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Torrente št. 32 in v ulici Conicoli št. 8, oves, priprave za prodajalnico, konjske oprave; v zagati degli orti (na dvorišču), hišna priprava; v ulici Molin grande št. 14, hišna priprava; v ulici dei Gelsi št. 8, 1 blagajnica; v ulici S. Lucia šte. 8, hišna priprava.

Javna zahvala. Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Trstu izreka najsrčnejšo zahvalo vsem darovateljem in nabiralcem za božičnico. Vzhle tolikim narodnim davkom moramo biti vendar zadovoljne tudi letos. A kakor rastejo narodne potrebe, tako rastejo tudi potrebe za božičnico. Kjer je bilo pred desetimi leti le petdeset otrok, jih je zdaj čez 600 in vsak je bil obdarovan, četudi nekateri le z neznatno malenkostjo. Da ni blagih sre naših slovenskih gospa in žena, gotovo nam ne bi bilo mogoče niti deloma ustreči ogromnim potrebščinam revnih otrok. Še enkrat iz globine srca: tisočkratno hvalo!

Odbor ženske podr. sv. Cirila in Metoda.

Brivcevi koledar za 1900!!! je izšel danes. Koledar je jako lepo ilustriran. Prodajal se bo po tobakarnah in v knjigarni Raffaeli na borznem trgu po 30 novč. Po pošti stane 35 novč. — Opozarjamo tudi, da radi koledarja izide »Brivce« mesto danes v ponedeljek zvečer.

Zahvala in vabilo. Storjen je človekoljuben čin. Neizbrisljiv spomin pak si je začrtal v hvaležnih sreih nežne, z obleko in obuvali obdarovane šolske mladine, ki je pod zaščito tako vrlih in trudoljubivih rodoljubkinj pač varna pred zlobnimi krempļji nasilnega tujca.

Dražestne odbornice tržaške ženske podružnice sv. Cirila in Metoda so, kakor običajno, tudi letos iz dobrovoljnih darov zavednega Slovanstva nabavile vse polno gorkih oblek in obuval ter obdarile skoraj vse dečke in deklice družbinega zavoda pri sv. Jakobu.

Koliko truda, koliko potov in trkanja jim je trebalo prestati, to vedo največ taisti, ki so se že sami pečali ali se še pečajo z nehvaležnim nabiranjem narodnega davka. Hvalevredno pred vsem pak je naše požrtvovalno občinstvo, ki je o vsaki priliki v polni meri pokazalo zares izredno darežljivost.

Kako naj primerno zahvalimo nabiralke in darovatelje. Mukotrni narod sam zariše v obširno kroniko svojega trpljenja z zlatimi pismenkami imena svojih podpirateljev, ki so si s tem nesebičnim delovanjem izklesali že sami spomenik v sreih rodnih sotrpinov.

Da se ogromni stroški pokrijejo vsaj deloma, priredi učiteljstvo deškega oddelka družbinega zavoda v korist ženske podružnice sv. Cirila in Metoda na Svečnico dne 2. februarja v prostorih »Slovenske čitalnice« svojim skromnim močem primerno veselico z uprizoritvijo Petzove spevoigre »Letni časi«, igre, deklamacij i. t. d.

Naravno, da se razvajanemu občinstvu ne bo nudil nikak umetniški užitek, pač pa pokaže učiteljstvo, nadejaje se, da ta apel na blagohotna srca tržaških rodoljubov ne ostane brezusdešen, — v lepi luči vrednost

napredka v oskrbi izročene mu dece, napredka, oviranega od takih strani.

Vodstvo slovenske šole sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu.

Zahvala. Velerod. gosp. odvetniku dru. O. Rybářu izreka tem potom najtoplejo zahvalo njegov dar od 10 K v prid I. skupine za Trst in okolico »društva slov. odvet. in notarskih uradnikov.« O d b o r.

Za „Božičnico“ so nadalje darovali: ga. Norberta Ružička 6 K, ga. Huber 4 K, g. Peter Mušek 5 K, g. Franjo Žitko 2 K, g. J. Hmelak 4 K, ga. Mayer 6 K, ga. Počkaj 4 K, g. Uršula Kovač 20 st.

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Kobarida nam je došlo vprašanje — kakor tude — v imenu mnogih občanov do slavnega občinskega starešinstva tamšnjega, čemu da se troši občinski denar za razsvetljavo tudi tedaj, kadar so svetle noči in svetl luna? Ali se to res godi le par starešinom na ljubo?!

Vesti iz Kranjske.

* Deželnemu predsedniku baronu Heimu se je zdravje znatno zboljšalo.

* Trgovska in obrtna zbornica v Ljubljani voli danes deželnega poslanca namesto umrlega zborničnega predsednika Perdana.

* Ljubljanski »turnarji« so sila užaljeni. Njih društvo »Turnverein« je namreč hotelo društveno znamenje premeniti v toliko, da bi ne viselo več na belo-zelenem, ampak na črno-rudečem-zlatem traku. Ali deželna vlada se ni hotela pokoriti njih volji in ni potrdila premembe; a tudi ministerstvo notranjih stvari ni ugodilo njihovi prošnji. Pritožili so se na državno sodišče. Predvčerajšnjem je bila na tem sodišču razprava, na kateri je slovenske »turnarje« zastopal sehulvereinski dr. Weitlof, ki je bil teh misli, da smejo turnarji imeti tako znamenje, ker smejo tudi slovenska društva nositi belo modro-rudeče barve. No, zastopnik ministerstva za notranje stvari je bil pred državnim sodiščem družega mnenja, ter je zastopal sodbo, da imajo črno-rudeče zlate barve političen pomen, ker jih Nemci sami proglašajo za barve nemške celokupnosti. Sodba se razglasi danes in nadajamo se, da ista ljubljanskim turnerjem gotovo za nekaj časa pokvari tek po — nemški celokupnosti!

* Potresna opazovalnica na državnih višjih realki v Ljubljani. Dne 5. in 11. t. m. so občutljivejši instrumenti zaznamovali več ur počasno gibanje tal, ki je bilo gotovo v zvezi z najnovejšimi potresnimi katastrofami na Sundaških otokih. Dne 18. t. m. ob 4. uri in 23 minut popoldne so vsi instrumenti v opazovalnici zaznamovali zadnje pojave zunanega, odaljenega gibanja. Gibanje je trajalo 30 minut; smer je premagovala od juga proti severu. Oddaljenost potresnega ognjišča je znašala okrog 1000 km. značne črte od Ljubljane.

Razne vesti.

Obdačenje trgovskih potovalcev v Rusiji. Po najnovejših poročilih namerja ruska vlada davek, prvotno določen na 500 rubljev, katerega bi imele plačevati trgovci za svoje trgovske potovalce, zaizati na 150 rubljev, a davek za samostojne potovalce na 500 rub. Pri davku trdijo se bodo komunalne naklade zaračunavale z 30 odstotki in pri davku za pojedince z 100 odstotki. Trgovski potovalci večih trdijo bodo morali oddajati davek za vsako trdko.

Leva ubegla. Na letnem sejmu v Valenci je začel goreti neki leseni cirkus ter se je o tem užgala tudi baraka krotitelja levov, Mallecija, prav tedaj, ko je le-ta imel predstavo s svojimi Levi. Malleti je skočil iz kletke in mej tem, ko je maloštevilno občinstvo drlo k izhodu, ušla ste iz kletke tudi dva leva ter se z rjorenjem vrgla na množico. Mej tem pa je iz cirkusa ušlo tudi nekaj bikov. Nastala sta neopisna strah in groza po vsem mestu. Policija in orožništvo sta prihitela na pomoč in pričelo se je slepo streljanje. Padlo je nad sto strelcov, a vendar ni bil nihče ranjen. Jednega leva je na to Malleti vjel ter zaprl v kletko, drugi lev pa je prišel na neko streho in še le po neznaskem trudu se je krotitelju posrečilo, s pomočjo ukročene levinje, spraviti leva s strehe ter ga zapreti. Malleci je zbolel vsled razburjenja. Tri možke sta leva ranila in so jih

morali prenesti v bolnišnico; o tem pa je bilo poškodovanih mnogo družih oseb.

Brzjavna poročila.

Ardijence.

DUNAJ 19. (K. B.) Cesar je sprejel predpoludne predsednika v ministerskem svetu pl. Witteka, za njim pa bivšega ministra za notranje stvari pl. Körberja; popoldne sprejme baje ministra za notranje stvari, grofa Goluchowskega.

Odstop ministerstva Wittekovega.

DUNAJ 20. (K. B.) »Wiener Zeitung« objavlja cesarjeva ročna pisma glede spremembe ministerstva. V dopisu na vit. pl. Witteka je izraženo popolno priznanje in najtoplejša zahvala za vnovič patrijotično udanostjo vršeno izbornu službovanje. Tudi odpusčenje posamičnih resortnih ministrstev je izvršeno z enakim pripoznavanjem.

Zaprisevanje novih ministrov.

DUNAJ 20. Danes predpoludne se je vršilo zaprisevanje novoimenovanih ministrov. Na zaprisevanju ministerskega predsednika Körberja sta posredovala minister za vnanje stvari grof Goluchowski in najvišji komornik grof Abensperg-Traun. Na zaprisevanju drugih ministrov pa sta posredovala ministrov predsednik pl. Körber in gori imenovani najvišji komornik. Po položeni prisegi so bili vsi ministri vsprejeti v ardijenceji.

C. kr. zalogi soli v Ljubljani in Celju. — **Sprememba naredbe o ribištvu na morju.**

DUNAJ 20. »Wiener Zeitung« objavlja naredbo finančnega ministerstva od 17. januarja 1900, tičejo se osnutja c. kr. zaloga soli v Celju in Ljubljani, kakor tudi znižanja cene jedilne soli na c. kr. zalogi soli v Trstu. Nadalje naredbo ministrstev za trgovino in poljedelstvo v sporazumljenju z ministerstvom za notranje stvari od 19. januarja 1900, s katero se spreminja 1. odstavek § 11. naredbe od 5. decembra 1887. o ribištvu na morju.

Vojna v južni Afriki.

Ob Tugeli.

LONDON 20. (K. B.) »Reuter« javlja iz Niljens-campa z dne 17. t. m.: Zadnje noč se ni kalilo miru. Le prednje straže so menjale nekaj strelcov. Ob jutranji zori so bile angleške čete še na starih mestih ter še niso spravili niti jednega topa čez reko. S hriba pri Schwarz-Capu sta streljali 1½ bateriji Boercev. Ob 5. uri je bil bombardament silen.

General Methuen rekognoseira.

LONDON 19. (K. B.) »Reuter« javlja iz Modder-Riverja z včerajšnjega dne: Oddelek, katerega je general Methuen vodil na rekognoseiranje, se je prepričal, da so Boerci po noči dvignili taborišče, najdeno nedavno. Angleži so s topi prisilili Boerce, da so zapustili goščavo; Boerci so odgovarjali, a njih streljanje ni povzročilo nikake škode.

Zaplenba ameriškega blaga.

WASHINGTON 18. (K. B.) »Reuter« javlja: Na merodajnem mestu zatrjujejo, da sta severna Amerika in Anglija edini glede pravnega vprašanja o zaplenbi ameriškega blaga. Anglija je naravnost priznala, da nima pravice zaplenjati blaga, kar je ameriško vlado popolnoma zadovoljilo.

Ob Tugeli.

LONDON 19. (K. B.) »Reuter« javlja: iz Sterkstrooma dne 18. t. m.: Boerci so razstrelili tri manjše mostove. Glasom brzjavke iste poslovalnice je dne 16. t. m. brigada Littleton z baterijo kratkih topov prekoračila pri Potgieterstriftu reko Tugelo, ne da bi našla odpora. Dne 17. t. m. so iz mornarskih in kratkih topov močno obstreljali sovražne prekope ter napravili vrzel v topništvu Boercev. Topi so bili zavarovani z vrečami peska. Na to je sovražnik v malih oddelkih zapuščal prekope. V tem času se je oddelek Warrenov izvojeval prehod čez Tugelo.

Povelje generala Bullerja.

LONDON 18. (K. B.) »Reuter« javlja General Buller je izdal poziv, oziroma povelje, ki se glasi: »Mi pojdemo, da osvobodimo svoje tovariše v Ladysmithu. Nazaj je nemogoče!« Povelje svari zanašati se na nabelo zastavo kakor zanesljivo znamenje udaje. Vojaki so samozavestni in navdušeni ter popolnoma zdravi.

Proti Ladysmithu.

LONDON 18. »Reuter« javlja iz Mont Alice nad Potgieterstriftom dne 15. t. m.: V sredo so se začele čete iz Frere-a in Chieveleya pomikati proti severju, da osvobodijo Ladysmith. Ko se je zvedelo po preiskovalnih oddelkih, da v Springfieldu ni sovražnika,

so Angleži zasedli to točko. Ko je bila vsa okolica preiskana, so korakale čete proti Mont Alice. Sovražnik, ki se je nahajal 14. t. m. pri Potgieterstriftu, je bil vsekakor presenečen ter je v naglici dvignil tabor, ki se je nahajal v visočini gore Atlas. V petek je bilo čuti močno eksplozijo. Sedaj se je zvedelo, da je sovražnik razstrelil most, katerega gradijo 7 milj nad Potgieterstriftom.

Rusija v centralni Aziji.

LONDON 20. (K. B.) »Reuter« javlja iz Kalkute z dne 18. t. m.: Tukaj ne verujejo vesti iz Teherana, da je imenovan za Kapun ruski diplomatičen zastopnik. Gibanje ruskih čet v centralni Aziji smatrajo za vajo v mobilizaciji.

Buller rekognoseira.

LONDON 20. (K. B.) »Reuter« javlja iz Niljens-campa: Glasom brzjavke čez Lourenco Marquez z dne 16. t. m., je general Buller zadujo noč s pomočjo oklopnega vlaka rekognoseiral v okolici. To je bilo njegovo drugo gibanje.

V Ladysmithu se veselijo pomoči.

LONDON 20. (K. B.) »Reuter« javlja iz Ladysmitha z dne 17. t. m.: Vse mirno. Položaj se ni izpremenil. Včeraj smo slišali z veseljem neznaten bombardment čet, ki prihajajo od Colensa in Springfielda na pomoč. Vročina je strašna.

Na Tugeli in pred Mafekingom.

PRETORIJA 20. (K. B.) Glasom uradne vesti so britanske čete včeraj jutro na dveh mestih začele korakati čez reko Tugela. Sedaj pride do bitke. — Pravi, da je dospel polkovnik Plume s trmi oklopnimi vlaki iz Tulija v bližino Gaborones; isti brzkone namerava osvoboditi Mafeking.

Trgovina in promet.

Avstrijski žebliji na Holandskem.

Dosedaj so holandske tovarne na Nemškem pokrivalo svoje potrebe na žicah in žičnih žeblijih. Zadnji čas pa se vrše pogajanja med imenovanimi tovarnami in med kartelom avstrijskih tovarov za žeblje od žice, ki so povzročila, da so Holanci v avstrijskih tovarnah nakupili mnogo žice in gotovih žeblijev.

Novi bankovei kronske veljave.

Novi bankovei po 10 K. ki pridejo v promet namesto dosedanjih državnih in bančnih not po 5 in 10 gid., bi se imeli izdati že tekom tega leta. Vsled tehničnih težav pa, ki jih povzroča tiskanje novega denarja, pridejo, kakor je sedaj slišati v promet še le maja meseca 1901. Skupaj izdajo bankoveev po 10 K. za 160 milijonov K. Bankovee po 20 in po 50 kron pa izročijo prometu že koncem t. l.

Izvoz dog iz Trsta in Reke decembra meseca 1899.

Uvoz v Trst: 738.000 kosov in sicer 416.000 komadov iz Bosne čez Metković, z železnico 328.000; izvoz iz Trsta 498.911 v Cetto, 5228 v Italijo, 3314 na Grško, 1900 komadov v Hull. — Izvoz z Reke 2.566.170 komadov v Bordenaux, 1.340.881 v Cetto, 187.607 v Marseille, 123.245 v Italijo, 1183 v Tunis in 500 komadov v Hull.

Vojna in premog.

Malone v vseh državah občutijo nekaj časa pomanjkanje premoga. Deloma je to pripisati raznim stavkam delavcev, v prvi vrsti pa — južno-afriški vojni. Anglija ima 160 velikih parnikov samo za prevoz vojaštva in vojnega gradiva neprenehoma na vodi ter troši v ta namen ogromne količine premoga. Seveda se je morala preskrbeti tudi z zalogami za prihodnost ter je vsled tega pokupila ves premog, karkoli ga je bilo dobiti. Ker pa so druge države, zlasti Rusija, glede premoga odvisne od Anglije, čutijo upliv vojne tudi drugod na jako neprijeten način. Anglija zgublja vsled dogodkov v južni Afriki svoja tržišča za premog in korist bodo imeli mogočni konkurenti — severni Amerikanci. Koncem naj navedemo skupno produkeijo premoga na vsej zemlji. Po računih iz leta 1898. so pridelali 607.500.000 tonelat premoga.

Obrestna mera.

Glasom brzjavke kor. biroja z Dunaja z dne 20. t. m. je avstro-ogoeška banka znižala od 22. t. naprej bančno obrestno mero za ½ %.

Tedensko tržno poročilo.

Kolonijalno blago: Kava: V Brazilu se je cena malo znižala, a vesti o kugi so uplivali na zvišanje cen, ki so poskočile na merodajnih tržiščih za 4%, v Brazilu pa

za 2—3 šilinge. Naš trg je bil trden z živahno kupčijo: cena je vzrasla od prošle osmice za 2 K za 50 kg.

Poper: Nespremenjena cena, brez znatne kupčije.

Dišeči poper: stalen.

Kasija in klinčki: Kupčija na drobno nespremenjena.

Sladkor: Cene malo porastle na glavnih tržiščih in pri nas. Včeraj za 100 kg. gotovega blaga na tuk. trgu v transitu, prosto vožnine s skantom 2%:

Centrifugalni	26.25—27.25 K
Melis-Pila	27.50—27.75 „
Coneassé	27.50—28.50 „
V klobukih (1.80—2 kg.)	
izbran	29.50—29.50 „
Koeke v zabojih (25—50	
kg.)	29.50—30.25 „

Žito: Trg miren in stalen.

Kotonina: Nespremenjeno.

Moka: Nespremenjeno.

Riž: Naši trgovci še opazujejo še nejasno tendenco izvirnih trgov; zahtevanje mirno; cene sledeče:

Ital. merkantilski do fin. 35.50—39.— K	
„ Karolina	44.—47.— „
Japonski navadni	30.—30.— „
„ merkantilski do	
finega svetlega	22.—30.— „
Zdrob	16.—20.— „

Trgovinske vesti.

Budimpešta 20. Pšenica za oktober K. 7.80 do 7.81. Pšenica za april K. 7.72 do 7.73 Rž za oktober K. — do —. Rž za april K. 6.41 do 6.42. Koruza za juli K. — do —. Koruza za maj 1900 K. 4.96 do 4.97. Oves za oktober K. — do —. Oves za april K. 5.06 do 5.07.

Pšenica: ponudbe dobre, povpraševanje zmerno, mirno. Prodaja: 12.000 met. st. Vreme: mraz.

Hamburg 20. Trg za kavo. Santos good average za mare 37.— za maj 37.50, za september 38.50, za december 39.25 Denar.

Havre 20. Kava Santos good average za januar 50 k. frankov 44.25, za maj 50 k. frankov 45.50.

Dunajska borza dne 20. januarja.

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	99.75	99.80
„ „ v srebru	99.55	99.55
Avstrijska renta v zlatu	99.40	99.—
„ „ kronah 4%	98.90	98.95
Kreditne akcije	233.80	234.15
London 10 Lsr.	242.20	242.25
20 mark	23.60	23.62
Napoleoni	19.20	19.20
100 italijanskih lir	89.60	89.20
Cekini	11.42	11.42

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu

Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunajo.

Proti kašlju,

gribohlu, hripavosti, upadanju glasu, kataru itd.

zahtevajte vedno

Prendinijeve pastilje

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v škatlicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Velika zaloga

solidnega pohištva in tapečarij

od

Viljelma Dalla Torre v Trstu

Trg San Giovanni hšt. 5. (hiša Diana).

Absolutno konkurenčne cene.

Moje pohištvo done srečo

MATTONIJEV

GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

Stavbeni razpis.

„Pogrebno društvo“ na Vrdeli pri Trstu oddaja delo za popravilo svoje društvene hiše št. 794. na Vrdeli.

Ponudniki naj se obrnejo za natančne poizvedbe in pogoje na z. Ivana Godina, društ. tajnika v Trstu, ulica Giulia št. 21. Društveni udje imajo prednost.

V Vrdeli, dne 15. januarja 1900.

Pogrebno društvo na Verdelli.

Novoporočenci pozor!

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal, stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetacijami in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v svojo stroko spadajočih del. Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14. Prodaja proti primeru varščini tudi na obroke.

Meblirana soba

se odda v najem, najraje kakemu Slovenu v ulici Chiozza pri mali slovenski družini. Naslov pri upravitelstvu „Edinosti“.

Išče se mladenič.

Kakor vajence išče se inteligenčen okoli 15 let star mladenič iz dežele. Isti dobiva v štiriletni učni dobi potrebno stanovanje, hrano in obleko, vrhu tega dobijo zadnje leto njegovi štariši po 2 gld. vsaki teden. Pogodbo se sklene po preteku 1 mesečni poskušnji. Ponudbe: Henriku Bremitz tovarna glasovirjev Trst, Borzni trg št. 9.

Glasbena šola.

Podpisani učitelj glasbe odprl je v ulici Colonna št. 2 I. nadstropje (za javnim vratom) šolo za poučevanje sledečih predmetov: teorija, glasovir, petje, vse tamburaške instrumente, mandolin, vijola, čelo in violon (contrabas). Natančnejša pojasnila daje podpisani vsaki dan od 11. do 12. ure predp. v zgoraj imenovanih prostorih. Pisma istotja. — Za vspešni in točni pouk jamčim. — Priporočuje se za obilno udeležbo beležim udani

Hrabroslav Vogrič

Dne 30. decembra 1899.

odprl sem nov

Restaurant Centrale Pilsen

v Via Torrente št. 10

z vrhom in kerličem, razsvetljenim z elektr. lučjo Pilsensko pivo iz zadržane pivovarne v Plznu in bavarske Reichenbrau v Kulmbachu.

Tu in inozemska vina prve vrste. Izvrstna kuhinja. Točna postrežba. Zmerne cene.

Rafael Güttner voditelj,

Pozor!

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi priporočam svojo bogato zalogo in prodajalnico vsakovrstnega jedilnega blaga, ki se nahaja v ulici Pilsene št. 4, vogal ulica Giulia. Blago najboljših vrst in vedno sveže. Cene zmerne in postrežba točna.

Razpošiljam blago tudi po pošti na deželo.

Priporočuje se za mnogobrojne naročbe, beležim spoštovanjem udani

Hanibal Škerlj trgovec.

Engel-ova juha

iz tovarne za konzerve, olupljen grab in zimski ječmen (sestovrstnik) v Leobendorfu je najboljša in najcenejša hrana. Redilna snov glasom uradne analize 86 1/2 %, ter je vsled dobrega ukusa in priprave hitre priprave neprekosljiva. Prospekti in poskušnje na željo brezplačno. Varno za javne zavode in konsumna društva. Ugodni pogoji za razprodajalec. Naročnine: Bureau Wien III Taborstrasse 25.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

Iz Richterjeve lekarne v Pragi pripoznano izvrstno, bolečine blažile mazilo dobiva se po 40 nov., 70 nv., in 1 gld. po vseh lekarnah. Zahteva naj se to splošno priljubljeno domače sredstvo vedno le v origin. steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter vzame previdnostno samo steklenice s to varstveno znamko kakor originalni izdelki.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi. Elisabeth ulice 5.

Esmeralda ud. Scaramanga d'Altomonte

roj. Sevastopulo

je danes zjutraj ob 8. uri, previdena s svetotajstvi za umirajoče, v 87. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Hčere Henriketa ud. de Galatti, ud. Myrto Scaramanga, Amalija ud. Mavrogordato, naznanjajo potrjim sreem tudi v imenu vnukov in drugih sorodnikov vsem prijateljem in znancem to nenadomestljivo zgubo.

Sprevod zemskih ostankov se bo vršil v nedeljo 21. t. m. ob 12. uri (o poludne) iz ulice Vienna št. 1 naravnost na pokopališče.

V TRSTU, dne 20. januarja 1900.

Prosimo, da bi hlagovolili opustiti posete in izraze sočutja, kakor tudi uljudne pošiljave cvetlic.

Vzgoja in omika ali izvir sreče

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blažiti in prav olikati) ter se dobi za predplačilo 1 gld. 50 kr., po pošti 10 kr. več, ali proti po štemu povzetju pri Jožefu Valenčiču na Dunaju III., Steingasse N. 9 I. St., Th. 10.

Založnik ozir. prodajalec je voljen vrniti denar, ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana, knjig je malo več.

Najboljše berilo in darilo % % % % % je vsestransko jako pohvaljena

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaella Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih blagaj, po cenah, da se ni bati konkurence.

Narodna jed

nostati morajo testenine iz Prve kranjske tovarne testenin Žnidarski & Valenčič v II. Bistrici po njih izbornem okusu, obilni redilnosti, nizki ceni in enostavnem pripravljanju. Zahtevajte jih v vseh v vseh prodajalnicah jestvin.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 centimetrov dolgimi Loreley-lasmi dobila sem jih vsled 14-mesečne uporabe svoje samojazne pomade. To so najslavnejše avtoritete priznane za jedino sredstvo, ki ne povzroča izpadanja las, povpešuje rast istih, poživlja lasnik povpešuje prigrisodnih polno močno rast brk ter daje že po kratki uporabi lasem na glavi kakor tudi brkam naraven lesk ter polnost in obrabi te pred zgodnjim osivljenjem do najvišje starosti.

Cena lončka 1 gld., 2 gld., 3 gld., 5 gld.

Pošiljam po pošti vsak dan, ako se znesek naprej pošlje ali pa spoštunim povzetjem povsem svetu iz tovarne, kamor naj se pošilja vsa naročila.

Ana Csillag

Dunaj I., Seilergasse 5.

Več vagonov

finega suhega bukovega oglja je na prodaj. Več o tem izve se pri L. Habatu v Zagorji ob Savi.

M. AITE.

Trst. Via Nuova, vogal Via S. Lazzaro št. 8. Trst.

Čast mi je javiti sl. občinstvu in cenjenim odjemalcem, da sem prejel bogat izbor raznovstnega blaga za jesen in zimo in sicer: sukno za gospe in gospode, flanele, perkal za obleko in bluze v najnovšem risanju kakor tudi barvan in bel ter piket za perilo; maje vseh vrst od volne al bombaža, odeje (kovtre) s podvleko ali od volne, pre-roge, pregrinjala itd. itd. Imam v zalogi tudi veliki izbor drobnarij za krojače, šivilje in modistke. Sprejemam naročila za izgotavljanje oblek za gospe, ka tere izvršim po meri z največjo točnostjo in natančnostjo po cenah brez konkurence.

Velik izbor blaga za zastave in narodnih trakov za društvene znake.

Vse po najnižjih cenah.

Nadejaje se tudi v prihodnje podpore cenj. odjemalcev in sl. občinstva, beležim se najuljudne e

M. AITE.

Acquedotto 21.

Acquedotto 21.

VELIK PANOPTIK

Ivana Hermann-a

poznan že po svojih umetnih in mehaničnih podobah, izloženih ob uhodu lokala.

Največji izbor mojsterskih del iz mehanične plastike.

Vse podobe so od voska izdelane v naravnih velikostih od največjih umetnikov sedanega v ka

Non plus ultra mehanične umetnosti.

VSEBINA:

Avstrijski cesar, rimski papež, deklica s pevajočimi ptic.

umirajoči ranjeni vojak, trpinčenje device itd.

Vse se giblje, kakor da bi bilo živo.

Posobnost: Posnetek od voska tletne „The Spotted Girl“ afrikanskega plemena, ki bo živa izložena letos na parizki razstavi.

Panorama: Bursko-angelska vojna, potapljanje „Burgignone“, špansko-amerikanska vojna itd.

Vsak dan od 9. zjutraj do 10. zvečer

Vstopnina 10 nv.

Vojaki in otroci . . 5 „

MEJNARODNI PANORAMA

TRST - Borzni trg 14 - TRST

Od 15. do 21. januarja

Jako zanimivo potovanje preko Reviere. Nizza, Monte Carlo, Monaco, Cannes, San Remo, Igralnica v Monte Carlo itd. Vstopnina 20, otroci 10 kr.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poročstvom.

ulica S. Francesco št. 2, I. n. (Slovenska Čitalnica).

Hranilne uloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2 %, na menjico po 6 %, na zastave po 5 1/2 %.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 10—12 dopoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 popoldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Nova drogerija

DRAGOTIN-A JENULL

v Trstu, Via Geppa vogal Via Carradori 6. je preskrbljena z vsem v to stroko spadajočim blagom. Priporočam zlasti vse predmete za čiščenje, barvanje in zboljšanje vina. Specialiteta v zdravilih za govejo živino, konje, prešee itd., razkužilo proti bubonični kugi, razkuživa mila in razkužila vi prah za oblažiti zrak v vodnikih, straniščih, jamah itd. Za svečnice velik izbor sveč iz pristnega voska kakor tudi barvane sveče. Sprejemam naročbe za slikanje svetnikov itd. na svečah.

Vse po nizkih cenah

Oziraje se na svoje 26-letno službovanje v drogerijah v ulici Ghega in Benvenuto ter obiljubno točno in pošteno postrežbo se priporočam slavn. občinstvu v mestu in na deželi.

Spoštovanjem

Dragotin Jenull.

Petje najslavnejših umetnikov

Najboljša domača zabava

FONO GRAFI

NAJIMENITNEJŠIMI CILINDRI

The Anglo-Italian Commerce-Company v Milanu.

Izključno zastopstvo za Avstro-Ogersko in:

Premovani grafični zavod E. Freisinger

v Trstu, Corso št. 2.

Orkestralne in druge godbe

Predavanja najslavnejših profesorjev

Govori in deklamacije izvrstnih dramatikov